

y separacions ab altres comptats de Catalunya y tracta de fiesar bé la cronologia dels comptes, la duració del comptat, las monedas que en ell se encunyaren á nom de sos senyors y altres circumstancies.

Lo Sr. Montsalvatje dedica lo capítol XIX al estudi del antich bisbat de Besalú; y los restants fins á la fi del tomo á la historia civil d' aquella població desde la unió definitiva de son comptat ab lo de Barcelona (1111) fins á la guerra dels Remensas del regnat de Joan II.

Va la obra seguida de un Apéndix que consta de vint y quatre documents, verdader arsenal de noticias d' excepcional importancia pera la historia d' aquesta comarca, y pera que no faltés res que pogués contribuir á la importancia sa obra lo Sr. Montsalvatje li ha afegit lo número corresponent de fotografias representant la vila y la plassa de Besalú ab lo carrer que enfila cap á la antiga juderia, lo monestir de Camprodón, las fatxadades del de Ripoll y de la colegiata de Lladó y un grabat de las monedas condals de Besalú.

Está escrit aquest llibre ab imparcialitat y ab verdader carinyo al assumpto, carinyo que 's veu retratat en tots sos capitols; se coneix que al Sr. Montsalvatje lo molestá véurer en blanch algunas páginas de la historia dels comptes de Besalú y tractá d' escriure en ellas alguna cosa ignorada y ho ha fet bé; pero sols ell sab las vigílias, los sacrificis y la constancia que ha degut costarli un treball difícil de sí mateix y molt mes fet desde una població com la nostra en que no li ha una mala biblioteca per ajuda, cap persona que s' hagi dedicat á aquesta mena d' estudis que per sa ilustració pugua ser consultada; y en quant á documents inédits, ¡ qui s' imposa la fatigosa tasca de buscarlos, puig la destrucció dels arxius de Ripoll y de Besalú, unichs deposits dels materials historichs de nostras contradas, desorienta y fa pérdrer l' esperanza de trovarne !

Ab tot lo Sr. Montsalvatje ha reeixit ab la seva pretenció; ell no s' ha rendit á las dificultats y pot estar content de véure que la sort ha favorit sos projectes proporeionantli una multitud de documents que están persuadits de que han caigut en sas mans per sorpresa, coronant ab l' éxit mes satisfactori sas llargas investigacions y sa diligencia en acopiar tantas noticias.